

Још са почетком 20. века и процесима убрзане модернизације и урбанизације градова, расло је интересовање за свакодневним призорима из јавног живота, поготово оним који се одвијају у непосредној близини. Поглед кроз прозор постао је прозор у свет, односно један кадар света који непрестано тече и мења се тик изван наше собе. Угао посматрача и фасцинација малим свакодневним ефемерним спектаклима који се одвијају пред нашим очима, док попут војера контемплирамо над светом који се одвија испод, или изнад, наших прозора, одувек су представљали неисцрпну инспирацију, не само уметницима. Као тема, *соба са погледом* је код нас доживела свој процват током тридесетих година 20. века, са сликарством тзв. „интимизма“, када уметници отварају прозоре својих ентеријера и атељеа, укрштајући просторе приватног и јавног живота на својим платнима. Изложба *Соба са погледом* доноси радове више аутора који у Београду живе и стварају и представља избор фотографија и видео радова који се могу схватити као збирка коментара на савремени Београд, визуелне забелешке о његовом приватном и јавном бићу.

Иако сам назив изложбе имплицира једно интимно опажање и повишени поглед посматрача из свог приватног кутка на јавни простор, он се може схватити и метафорички као један шири оквир који оставља простор за индивидуалну перцепцију погледа на град, али и собе као просторне одреднице, која у пренесеном значењу може имати један много шири и дубљи контекст. Управо у том проширеном контексту који промишља поглед на град из више различитих ракурса, може се посматрати констелација разнородних радова представљених на овој изложби. Четрнаест различитих погледа, односно исечака из визуелних дневника, указују на диспаратне уметничке праксе и субјективне перцепције једног погледа, једне теме и једног града. Од интимних, унутрашњих перцепција и хроничарских забелешки до потпуно концептуалних приступа, селекција радова и аутора различитих генерација сецира, продубљује и испитује границе саме теме.

Иако би се од собе са погледом, на први поглед, очекивао неки нарочити призор, оно што је заједничко за готово све радове јесте да они одступају од репрезентативне слике града и акцентују наизглед обичне и универзалне призоре, који углавном не носе јасне референце на град у коме се налазе. С тим у вези, свака соба пружа више различитих

погледа, а селективност призора и одабир једног одређеног угла гледања говоре пре свега о унутрашњем погледу односно поимању стварности. Користећи савремене медије који својим техничким могућностима погодују хватању једног непосредног тренутка и спонтаних призора, свако од аутора је на тему одговорио сопственом интерпретацијом *собе са погледом*, која не имплицира нужно поглед на јавно, или поглед директно из собе.

Оно што је симптоматично за већину радова приказаних на овој изложби јесте присуство одсуства, односно, изостанак људи са већине забележених призора, будући да се само кроз одређене сцене могу наслутити трагови њиховог постојања и деловања. Стога се може поставити и питање колико град без људи говори о самом граду, а колико о погледу који (не)свесно избегава друге људе? Како поглед на окружење, друштво, дом, или град, постаје терен на коме се преплићу јавно и приватно, а *соба са погледом* симболичан простор за читавање различитих пројекција и индивидуалних поетика, само су нека од питања која ова изложба покреће.

Иако понекад постапокалиптични, на моменте меланхолични, утишани и интимни, или пак готово апстрактни и опустели призори, са погледом пуним ишчекивања често упртим у небо над Београдом, ови радови изнели су на површину неколико лица овог града и једну варијанту његове савремене, визуелне хронике.

Маријана Вашчић